

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan soruların Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil KARAİSMAİLOĞLU tarafından yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Ünal DEMİRTAŞ

Zonguldak Milletvekili

Kılavuzluk; büyük ticaret gemileri ile yolcu gemilerinin tehlikeli, riskli ya da bilmedikleri sularda ve limanlarda seyirleri sırasında güvenli geçişin sağlanabilmesi için verilen bir hizmettir. Bazı durumlarda ise sadece kılavuz kaptanlık bu geçişler için yeterli görülmeyerek itme ya da çekme hizmeti veren römorkörler de güvenli geçişin asli bir unsuru olarak kullanılmaktadır.

1993 yılına kadar Türk Limanlarında Kılavuzluk ve Römorkaj Hizmetleri kamu eliyle yürütülmüştür. 1993 yılında ilk defa Aliağa Limanı'nda Kılavuzluk ve Römorkörlük Hizmetleri özel sektöre verilmiş daha sonra diğer limanlarda da özel sektör eliyle yürütülmüştür. Ancak Çanakkale ve İstanbul Boğazlarında ise hiçbir zaman Kılavuzluk ve Römorkörcülük Hizmetleri öl sektöre verilmemiş, bu hizmetleri bir kamu kurumu olan Kıyı Emniyet Genel Müdürlüğü yürütmüştür. Bunun sebebi de ise yönetmeliğe göre; "Türk Boğazlarındaki Kılavuzluk ve Römorkörcülük Hizmetleri kamu eliyle yürütülür. Bu yetki özel kuruluşlara devredilemez" denilerek, bu hizmetlerin özel sektöre devrinin engellenmesidir.

Kılavuzluk ve Römorkörlük Hizmetleri konusunda, 31.12. 2018 tarihinde 30642 sayılı Resmi Gazete'de bir yönetmelik yayınlanmıştır. Bu yönetmelik ile Türk Boğazlarındaki kılavuz ve römorkörlük hizmetlerinin kamu eliyle yürütüleceği ve bu yetkinin özel sektöre devredilemeyeceğine ilişkin düzenleme değiştirilerek, bu hizmeti vermek isteyen her kuruluşa teknik, mali ve idari yeterlikleri sağlamak koşuluyla kılavuz ve römorkaj hizmeti verebilecekleri düzenlenmiştir.

Bu sakıncalı düzenlemeye kamuoyunda tepki gösterilmesi üzerine 24 Ocak 2019 tarihinde bir genelge yayınlanmıştır. Bu genelge ile Türk Boğazlarını kullanacak gemilere verilecek kılavuzluk ve römorkaj hizmetlerinde Ulaştırma ve Altyapı Hizmetleri Bakanlığının hizmet belirleme, yetkilendirme ve denetlemeye ilişkin ilgili kararname hükmünün amir hüküm olduğu belirtilmiştir.

Ancak devamında bu amir hüküm ile ve birbirleri ile çelişen tamim ve yönetmelik değişiklikleri yapılmıştır. Kılavuzluk ve Römorkörlük Hizmetleri ile ilgili olarak;

11.02.2019 tarihinde E-11397 sayılı,

13.02.2019 tarihinde E-12243 sayılı tamimler,

14/03/2019 tarihinde Kılavuzluk ve Römorkörlük Hizmetleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik,

27.03.2019 tarihinde, Gemi Acenteleri Yönetmeliği'nde Değişiklik,

75221

11.04.2019 tarihinde 29166 sayılı 2019/4 sıra numarası ile bir genelge yayımlanmıştır.

Bu süreçte, ticari hayatın olağan akışına aykırı olarak; kılavuz kaptanlar bir gecede şirket değiştirmiş, kılavuz ve römorkaj hizmetleri ile hiç ilgisi olmayan şirketler başka şirketlere ortak olmuş, hisse payı ile kar payı arasında büyük dengesizliklerin olduğu yeni şirketler kurulmuştur.

Kılavuzluk ve Römorkaj Hizmetleri ile ilgili olarak yapılan tüm bu değişikliklere bağlı olarak yapılan iş ve işlemlerin, hukuka aykırılık teşkil etmesi, bazı kişi ve şirketlere haksız kazanç sağlaması nedeniyle bu yönetmeliklerle ilgili olarak pek çok şirket, sendika, meslek odası ve dernek idari dava açmıştır. Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu tarafından 31.12.2018 tarihli yönetmelikle ilgili olarak yürütmeyi durdurma kararı alındığının duyulması üzerine, 08.01.2020 tarihinde 1 gecede yeni bir yönetmelik ve genelge çıkarılmıştır. Bu yönetmelikle ilgili olarak da usulsüz iş ve işlemlerin devam ettirildiği, yeni yönetmelikle ilgili olarak da yürütmeyi durdurma kararı verildiği bilgisi kamuoyuna yansımıştır.

Yıllarca sorunsuz şekilde Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen Kılavuzluk ve Römorkaj Hizmetleri konusunda 2018 yılında yönetmelik değişikliği ile başlayan süreç, DEKAŞ, Anadolu Kılavuz Anonim Şirketi, SANMAR, GÜNEYMAR ve Marine Römorkör gibi firma ve şirketlerin haksız kazanç sağladığı, kamunun ise zarara uğradığı iddialarını gündeme getirmiştir.

Kılavuzluk ve Römorkaj Hizmetleri'ndeki usulsüzlük ve yolsuzluklara ilişkin bir tespit de, T.C. Sayıştay Başkanlığı tarafından "Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu" 'nda yer almıştır. Bu raporun "Diğer Bulgular" başlığı altında 50.sayfada "Bulgu 9; Kılavuzluk ve Römorkaj Hizmetleri Konusunda Özel Sektör Kuruluşlarının Yetkilendirilmelerinin İhalesiz Olarak Komisyon Marifetiyle Yapılması" başlığı altında, Türkiye'nin deniz yetki alanlarında faaliyet gösteren kıyı yapılarına yanaşacak ve ayrılacak gemilere kılavuzluk ve römorkaj hizmetlerini verecek özel sektör kuruluşlarının seçiminin ihale yapılmaksızın, Denizcilik Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan komisyon marifetiyle yapıldığını tespit edilmiştir.

Sayıştay tarafından hazırlanan raporda; Bir kamu hizmetinin, uzun süreli olarak özel girişime gördürüleceği durumlarda, düzenlenen sözleşmenin imtiyaz sözleşmesi niteliğinde olduğu, özel sektör kuruluşlarına kamu idarelerine yasa ile tanınmış bir hakkın (yetki devrine konu hizmeti belirli hizmet bölgelerinde tekel olarak sunma hakkı gibi) kullanımının belirli şartlar altında, belirli süre ile devrinin yapılmasının yetki devri olduğu, yetki devirlerinin de 08.09.1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri kapsamında yapılması gerektiği belirtilmiştir.

2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'na göre yapılması gerekirken, Denizcilik Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan komisyon tarafından seçilen özel sektör kuruluşlarının, -Bakanlık Döner Sermaye İşletmesi Daire Başkanlığı verilerine göre-, 2021 yılı faaliyetleri sonucu elde ettiği toplam gelirin 1.765.519.988 TL olduğu, özel sektör kuruluşlarının seçiminin açık ve rekabetçi bir ihale usulü kullanılarak yapılması gerektiği ifade edilmiştir.

75021

Bu çerçevede;

1)"Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu"nda belirtildiği üzere, 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nda açıkça düzenlenen ve Kamu idarelerine yasa ile tanınan bir hakkın devri niteliğinde olan kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetlerini verecek özel sektör şirketlerine, 2886 sayılı Devlet İhale kanununda belirtilen ihale usulleri ile verilmesi yerine, Denizcilik Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan komisyonca, kamuoyuna açık olmayan ve serbest rekabet koşullarının sağlanmadığı bir yöntemle verilmesinin nedeni nedir? Söz konusu işin özel sektör şirketlerine, 2886 sayılı devlet ihale kanuna aykırı olarak ihale yapılmadan komisyon kararı ile verilmesi kararı, hangi makam tarafından alınmıştır?

2)Denizcilik Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan ve kılavuzluk ve römorkörlük hizmetlerini verecek özel sektör şirketlerinin seçimini yapan komisyon kimlerden oluşmaktadır?

3)Denizcilik Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan ve kılavuzluk ve römorkörlük hizmetlerini verecek özel sektör şirketlerinin seçimini yapan komisyon, bu özel sektör şirketlerini hangi kriterlere göre belirlemiştir?

4)Denizcilik Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan ve kılavuzluk ve römorkörlük hizmetlerini verecek özel sektör şirketlerini belirleyen komisyon tarafından, 2021 yılında bu hizmeti vermek üzere, kaç şirket belirlenmiştir? Bu şirket ya da şirketler hangileridir? Bu şirketler arasında DEKAŞ, Anadolu Kılavuz Anonim Şirketi, SANMAR, GÜNEYMAR ve Marine Römorkör şirketlerinden hangileri vardı? Bu şirketlerin belirlenmesinin özel bir sebebi var mıdır?

5) Sektörde bu işleri yapabilecek başka şirketler yok mudur? Varsa bu şirketler hangileridir? Bu şirketlerin komisyona davet edilmemesinin ve fiyat teklifi alınmamasının sebebi nedir?

6) Denizcilik Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan ve kılavuzluk ve römorkörlük hizmetlerini verecek özel sektör şirketlerini belirleyen komisyon tarafından, 2021 yılında bu hizmeti vermek üzere belirlenen şirket ya da şirketler, hangi tarihten itibaren, hangi deniz sahasında, ne kadar ücret karşılığında, kaç yıl hizmet vermek üzere belirlenmiştir?

7)Denizcilik Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan ve kılavuzluk ve römorkörlük hizmetlerini verecek özel sektör şirketlerini belirleyen komisyon tarafından, 2019, 2020, 2021 yılında bu işleri yapmak üzere belirlenen şirket ya da şirketler faaliyetleri sonucunda, görevlendirildikleri tarihten, önerenin cevaplandığı tarihe kadar, eğer birden fazla şirket varsa her bir şirket için ayrı ayrı belirtilmek üzere, ne kadar gelir elde etmiştir?

8)Denizcilik Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulan ve kılavuzluk ve römorkörlük işlerini yapacak özel sektör kuruluşlarını belirleyen komisyonun, söz konusu işlemi, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na ve serbest rekabet koşullarına aykırı bir şekilde ihalesiz olarak vermesi nedeniyle bir kamu zararı oluşmuş mudur? Oluştı ise ne kadar oluşmuştur?

7521

9) Sayıştay raporunda belirtilen usulsüz iş ve işlemleri yapan kamu görevlileri hakkında bugüne kadar herhangi bir işlem yapılmış mıdır? Bu usulsüz iş ve işlemlerden doğan kamu zararını kim ödeyecektir?

10)“Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2021 Yılı Sayıştay Düzenlilik Denetim Raporu” göre özel sektör kuruluşlarının 1.765.519.988 TL'lik gelir elde ettiği görevlendirmeleri, 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'na aykırı olması nedeniyle iptal ettiniz mi? Bu usulsüz iş ve işlemleri iptal etmediyseniz sebebi nedir?

11) Bu iş ve işlemler ile ilgili bundan sonra kamu zararı doğmaması için 2886 sayılı Devlet İhale Yasasında belirtilen ihale usulleri ile kamuya açık, şeffaf, serbest rekabet koşullarının olduğu ihale yapacak mısınız?